



Seat No. : \_\_\_\_\_

**TB-129****B. Ed. Sem.-II****April-2013****B509 : Economics****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ સંખ્યા પ્રશ્નોના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (અ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : **10**
  - (1) ભારતના વર્તમાન વર્ષ 2013-2014ના અંદાજપત્રની માહિતી આપો.
  - (2) ભારતમાં બેરોજગારીના કારણોની ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 125 શબ્દોમાં જવાબ આપો : **4**
  - (1) “લેણદેણની તુલા એ અર્થતંત્રની આરસી છે.” ચર્ચા કરો.
  - (2) શહેરીકરણની સારી અસરો ચર્ચા.
  - (3) વિકસિત દેશોની બેરોજગારીના પ્રકારો ચર્ચા.
2. (અ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 100 શબ્દોમાં જવાબ આપો : **6**
  - (1) તમારા વિસ્તારના કોઈ એક ઔદ્યોગિક એકમનો સર્વેક્ષણ અહેવાલ આપો.
  - (2) બેકારીની સમસ્યા જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિ દ્વારા કઈ રીતે શિખવશો ?
  - (3) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના સોપાનો જણાવો.
- (બ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં જવાબ આપો : **8**
  - (1) ધોરણ-12ના અર્થશાસ્ત્ર વિષયના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.
  - (2) અર્થશાસ્ત્રના વિષય શિક્ષક અંગે નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં લઈને નોંધ તૈયાર કરો.
    - (1) લાયકાત
    - (2) ગુણો
    - (3) વિષયવસ્તુની જાણકારી
    - (4) વ્યાવસાયિક સજ્જતા
3. (અ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : **10**
  - (1) અનુબંધના પ્રકારો જણાવી અર્થશાસ્ત્રનો વાણિજ્ય અને કૃષિશિક્ષણ સાથેનો અનુબંધ કઈ રીતે સાધશો તે ઉદાહરણ આપી સ્પષ્ટ કરો.
  - (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ દ્વારા રાષ્ટ્રીય એકતા અને શ્રમનું ગૌરવ કેવી રીતે સર્જી શકાય ?

TB-129

1

P.T.O.

- (બ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 125 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 4
- (1) અનુબંધનું મહત્ત્વ સમજાવો.
  - (2) વૈજ્ઞાનિક અભિગમ એટલે શું ? અર્થશાસ્ત્ર દ્વારા વૈજ્ઞાનિક અભિગમ કેવી રીતે સ્થાપી શકાય ?
  - (3) મૂલ્ય એટલે શું ? મૂલ્યના પ્રકારો સમજાવો.
4. (અ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 100 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 6
- (1) મૂલ્યાંકનના પ્રકારો વર્ણવો.
  - (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં ક્ષેત્રકાર્ય એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.
  - (3) અર્થશાસ્ત્ર મંડળની પ્રવૃત્તિઓ વર્ણવો.
- (બ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 8
- (1) અર્થશાસ્ત્ર મંડળની રચના અને મહત્ત્વ સમજાવો.
  - (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં ઉપયોગી દ્રશ્યશ્રાવ્ય સાધનો અને તેનું મહત્ત્વ.
5. નીચે આપેલ દરેક પ્રશ્નનો યોગ્ય ઉત્તર ટૂંકમાં આપો : 14
- (1) સ્ત્રી-પુરુષ ગુણોત્તર એટલે શું ?
  - (2) MDMS એટલે શું ?
  - (3) લેણદેણની તુલામાં કઈ કઈ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે ?
  - (4) કુટુંબના અંદાજપત્ર અને સરકારના અંદાજપત્ર વચ્ચે મહત્ત્વનો તફાવત શો છે ?
  - (5) ખાધવાળું અંદાજપત્ર એટલે શું ?
  - (6) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં જુથ પદ્ધતિ દ્વારા શિક્ષણ કાર્ય કરવામાં કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ?
  - (7) અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક તરીકે તમે કયા પ્રકારના ચાર્ટસ ખરીદવાની આચાર્યને ભલામણ કરશો ?
  - (8) અર્થશાસ્ત્રના કયા કયા એકમો પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિથી શીખવી શકાય તેની એક યાદી તૈયાર કરો.
  - (9) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ દ્વારા રાષ્ટ્રભાવના કેવી રીતે ખીલવી શકાય ?
  - (10) અર્થશાસ્ત્રને સામાજિક વિજ્ઞાન સાથે અનુબંધ થતો હોય તેવા બે ઉદાહરણો આપો.
  - (11) સાંપ્રત આર્થિક બનાવોની યાદી તૈયાર કરો.
  - (12) અર્થશાસ્ત્ર મંડળની સજાવટ માટે તમે કઈ કઈ સામગ્રી ભેગી કરશો ?
  - (13) ઉપચારાત્મક કાર્ય એટલે શું ?
  - (14) ધોરણ-12માં ખેતી એકમ શીખવવામાં ઉપયોગી થાય તેવા શૈક્ષણિક સાધનોની યાદી આપો.

**TB-129**

**B. Ed. Sem.-II**

**April-2013**

**B509 : Economics**

**Time : 3 Hours]**

**[Max. Marks : 70**

- Instructions :** (1) All the questions are compulsory.  
(2) Options are internal  
(3) Figures to the right indicate the marks of questions.

1. (a) Answer any **one** of the following questions in about **750** words : **10**  
(i) Give briefly information about current year 2013-2014 Budget of India.  
(ii) Discuss the causes of unemployment in India.  
(b) Answer any **one** of the following questions in about **125** words : **4**  
(1) "Balance of payment is a mirror of the economy." Discuss it.  
(2) Discuss positive effect of urbanization.  
(3) Explain the types of unemployment in developed countries.
2. (a) Answer any **two** of the following questions in about **100** words : **6**  
(1) Give a report on a plant to visit and survey an industrial institution of your area.  
(2) How will you teach "Unemployment problem" through the group discussion methods ?  
(3) Explain the steps of project method.  
(b) Answer any **one** of the following questions in about **500** words : **8**  
(1) Evaluate the text-book of standard 12<sup>th</sup> of Economics.  
(2) Prepare a note on the subject teacher of economics keeping the following points in view :  
(1) Qualifications  
(2) Qualities  
(3) Contents awareness  
(4) Professional skill
3. (a) Answer any **one** of the following questions in about **750** words : **10**  
(1) Describe the types of correlation and clarify with illustration how the teaching of economics can be correlated with commerce and agriculture education subjects.  
(2) How can we create National integrity and dignity for labour through the teaching of economics ?

- (b) Answer any **one** of the following questions in about **125** words : **4**
- (1) Discuss the importance of correlation ?
  - (2) What is scientific attitude ? How can we establish scientific attitude through teaching of Economics ?
  - (3) What is value ? Explain types of values.
4. (a) Answer any **two** of the following questions in about **100** words : **6**
- (1) State the types of Evaluation.
  - (2) What is field work in the teaching of Economics ? Explain its importance.
  - (3) Describe the activities of the economic club.
- (b) Answer any one of the following questions in about **500** words : **8**
- (1) State the arrangement and importance of Economics Room.
  - (2) State the useful audio-visual aids and explain its importance in teaching Economics.
5. Answer the following questions in short : **14**
- (1) What do you mean by male-female Ratio ?
  - (2) What is MDMS ?
  - (3) What are the items covered in the balance of payments ?
  - (4) What are the difference between Government Budget and a Family Budget ?
  - (5) What is Deficit budget ?
  - (6) What point will you keep in mind while teaching economics through a group method ?
  - (7) As an economics teacher, which charts will you suggest to buy, to your principal ?
  - (8) Prepare a list of units of economics which can be taught by project method ?
  - (9) How can patriotism be developed through the teaching of economics ?
  - (10) Give two illustrations of correlation between social science and economics.
  - (11) Give the list of current economic event.
  - (12) What different articles would you collect to equip the economics room ?
  - (13) What is remedial work ?
  - (14) Give the list of teaching aids useful for teaching the unit "Agriculture" in standard 12<sup>th</sup>.